

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ»

*(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
спеціальності 7.03050401 – «Облік і аудит»)*

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Фінансова діяльність підприємств» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання спеціальності 7.03050401 – «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В. Н. Циганок. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 15 с.

Укладач: В. Н. Циганок

Рецензент: доц. Т. А. Пушкар

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Затверджено на засіданні кафедри ЕПМГ протокол № 12 від 7.06.2012р.

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП	4
1. Мета, предмет та місце дисципліни (за ОПП).....	5
3. Освітньо-кваліфакаційні вимоги	7
4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента	9
5. Засоби контролю та структура залікового кредиту	10
6. Методи та критерії оцінювання знань.....	10
7. Рекомендована основна навчальна література.....	13

ВСТУП

У сучасних умовах господарювання фінансова діяльність підприємств набуває особливої актуальності. Достатньо новий вид діяльності для підприємств України, надаючи широкі можливості розвитку діяльності в фінансовій сфері, висовує вимоги до підготовки фахівців з обліку й аудиту.

Сучасний спеціаліст з обліку і аудиту за таких умов повинен окрім традиційно сформованих знань і вмінь повинен володіти базовими знаннями з практичних питань фінансової діяльності підприємств.

Дисципліна «Фінансова діяльність підприємств» є нормативною у підготовці спеціалістів з обліку і аудиту.

Програма розроблена на основі:

ГСО Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра, спеціаліста, магістра за галуззю знань 0305 – Економіка і підприємництво за спеціальністю 7.03050401 – Облік і аудит, 2007 р.

ГСО Освітньо-професійна програма бакалавра, спеціаліста, магістра за галуззю знань 0305 – Економіка і підприємництво за спеціальністю 7.03050401 – Облік і аудит, 2010 р.

Навчальний план спеціальності 7.03050401 – Облік і аудит, 2011 р.

1. Мета, предмет та місце дисципліни (за ОПП)

Метою вивчення дисципліни є отримання студентами базових знань з практичних питань організації фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Предметом даної дисципліни є система фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі мобілізації ресурсів для фінансування операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання і визначення найефективніших шляхів вкладення коштів.

Завдання курсу полягають в навчанні студентів приймати рішення щодо:

- збільшення статутного капіталу;
- емісії акцій чи облігацій;
- управлінню інвестиційними вкладеннями;
- розробки дивідендної політики підприємства;
- управління підприємством у кризовому фінансовому стані;
- методів оцінки вартості підприємства;
- застосування правил фінансування підприємства;
- управління грошовими потоками.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Економіка підприємства, фінансовий облік, гроші та кредит, фінанси підприємств, організація і методика економічного аналізу, звітність підприємств.	Вихідна дисципліна Податковий облік і звітність. Фінансовий аналіз. Аудит фінансової звітності.

2. Змістові модулі (ЗМ):

Змістовий модуль 1. Концептуальні основи та джерела фінансової діяльності підприємства

Тема 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання

Тема 2. Особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно - правових форм

Тема 3. Зовнішні джерела формування власного капіталу підприємств

Тема 4. Внутрішні джерела фінансування підприємства

Тема 5. Дивідендна політика підприємства

Змістовий модуль 2. Фінансові механізми інвестування діяльності підприємства (1 кредит/36 годин)

Тема 6. Фінансування підприємства за рахунок позичкового капіталу

Тема 7. Фінансові аспекти реорганізації підприємств

Тема 8. Фінансування спільних інвестицій

Тема 9. Фінансова інвестиційна діяльність підприємств

Змістовий модуль 3. Фінансова реорганізація та контролінг на підприємстві (1 кредит / 36 годин)

Тема 10. Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин

Тема 11. Фінансовий контролінг

3. Освітньо-кваліфакаційні вимоги

(відповідно до галузевих стандартів ОКХ та засобів діагностики (ЗД): виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння (за рівнями сформованості), якими повинні оволодіти студенти внаслідок вивчення даної дисципліни)

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Типові задачі діяльності, у яких використовуються вміння та знання	Виробничі та соціальні функції, до яких відносяться типові задачі діяльності
1	2	3
Знати класифікацію внутрішніх джерел фінансування підприємства Знати джерела самофінансування підприємств Знати механізм збільшення статутного капіталу без залучення додаткових внесків Знати механізм забезпечення наступних витрат і платежів Знати методи розрахунку чистого грошового потоку (Cash-flow) Вміти проводити розрахунки чистого грошового потоку підприємства Вміти аналізувати звіт про рух грошових коштів Вміти складати реорганізаційний баланс; Вміти складати передавальний та роздільний баланси; Вміти проводити оцінку майна підприємств у разі реорганізації.	Прийняття рішення у сфері фінансування, оцінювання доходності активів; регулювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання з точки зору права; визначення потреби підприємства в капіталі	Облікова
Знати економічну сутність капіталу підприємства; Знати зміст та основні завдання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; Знати особливості фінансової діяльності у системі функціональних завдань фінансового менеджменту підприємства; Знати форми фінансування підприємств;	Обґрунтування аналітичних розрахунків планування господарсько – фінансової діяльності суб'єктів господарювання	Фінансово-економічна

1	2	3
<p>Знати критерії прийняття фінансових рішень; теоретичні джерела фінансової діяльності підприємств Вміти оцінювати дохідність активів; Вміти визначати потребу підприємства в капіталі функції та складові власного капіталу; Знати види та джерела формування резервного капіталу підприємства; Знати механізм збільшення статутного капіталу підприємства; Знати механізм зменшення статутного капіталу підприємства; Знати форми андеррайтингу; Знати порядок викупу та анулювання корпоративних прав підприємства Вміти аналізувати звіт про власний капітал; аналізувати фактори, які впливають на ринковий курс акції; Вміти розраховувати емісійний дохід Знати зміст, значення та основні завдання дивідендної політики Знати теорії в галузі дивідендної політики; Знати фактори, які визначають дивідендну політику на підприємстві;. Знати порядок нарахування дивідендів; Знати форми виплати дивідендів; Знати інструменти дивідендної політики; Знати методи нарахування дивідендів; Знати оподаткування дивідендів. Вміти проводити оцінку ефективності дивідендної політики; Вміти розраховувати податок на дивіденди; Вміти нараховувати дивіденди</p>		

Продовження табл.

1	2	3
Знати організацію фінансової діяльності підприємств; Вміти обґрунтовано приймати рішення про вибір правової форми організації бізнесу	Обґрунтування прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу	Організаційна
Вміти приймати рішення у сфері фінансування; Вміти регулювати фінансову діяльність суб'єктів господарювання з точки зору права	Застосування системи фінансового контролінгу в управлінні підприємством	Контрольно-аналітична
Вміти розробляти методичні рекомендації з проведення моніторингу фінансово-економічного стану підприємства	Моніторинг фінансово-діяльності підприємства	Навчально-методична
Вміти проводити наукові дослідження з проблем фінансової діяльності підприємств під керівництвом провідного спеціаліста		Науково-дослідна

4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем ефективного функціонування підприємства та його структурних підрозділів.

Самостійна навчальна робота студента

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години
1	2
ЗМ 1. Концептуальні основи та джерела фінансової діяльності підприємства	36
1. Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання	7
2. Особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових норм	8
3. Зовнішні джерела формування власного капіталу підприємств	7
4. Внутрішні джерела фінансування підприємства	7
5. Дивідентна політика підприємства	7
ЗМ 2. Фінансові механізми інвестування діяльності підприємства	36
1. Фінансування підприємства за рахунок позичкового капіталу	10
2. Фінансові аспекти реорганізації підприємств	8

Продовження табл.

1	2
3. Фінансування спільних інвестицій	8
4. Фінансова інвестиційна діяльність підприємств	8
5. Контрольна робота	2
ЗМ 3. Фінансова реорганізація та контролінг на підприємстві	36
1. Фінансова діяльність у сфері зовнішньоекономічних відносин	15
2. Фінансовий контролінг	15
3. Контрольна робота	6
РАЗОМ	108

5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

<i>Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)</i>	<i>Розподіл балів, %</i>
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Вибіркове опитування на практичних заняттях КР	
Підсумковий контроль за МОДУЛЕМ 1	
залік за питаннями дисципліни	
Усього за модулем 1	100%

6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

поточний контроль зі змістових модулів;
складання заліку.

Оцінку знань студентів з дисципліни «Фінансова діяльність підприємств» здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної).

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни «Фінансова діяльність підприємств» передбачено складання заліку. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.5).

При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (контрольна робота за білетами або тестування за вибором студента).

Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з двох ЗМ.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційна (теоретична) і практична частини (розрахункові завдання). Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та розрахункове завдання. Може бути також використано тестове завдання – за вибором студентів.

Знання оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою (контрольна робота) або за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання).

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX*	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0 – 25 включно

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

Оцінювання проводиться за двобальною шкалою («зараховано» і «незараховано»).

«Зараховано» виставляється студентові, який виявив повне знання з поставлених питань, вільно володіння матеріалом, логічно та ґрунтовно відповідає на поставлені питання, вміє застосувати отримані знання для аналізу та розробки практичної діяльності підприємства або виявив повне знання з поставлених питань, але припускається логічної непослідовності або не може застосувати отримані знання при практичному розв'язанні завдань. При цьому, студент вміє виправити неточності відповіді після зауваження викладача та застосувати знання на практиці.

«Незараховано» виставляється якщо студент не володіє знанням суттєвих елементів навчального матеріалу, припускається грубих помилок.

В окремих випадках викладач при тестовій формі оцінки знань або при оцінці контрольної роботи студента викладач має право захист студентами їх відповідей.

7. Рекомендована основна навчальна література

1. Україна. Господарський кодекс України: Від 16 січня 2003р. № 436 – IV. – Харків: ТОВ «Одисей», 2003. – 248 с.
2. Україна. Закони. Про цінні папери й фондовий ринок. № 3480-IV від 02.03.2006 р. // www.kiev.rada.ua
3. Україна. Закони. Про власність // Відомості Верховної Ради України. – 1991. -№ 20. – С. 523. // www.kiev.rada.ua
4. Україна. Закони. Про інвестиційну діяльність. Від 18 вересня 1991 р. № 1560. // www.kiev.rada.ua
5. Україна. Закони. Про інформацію. Від 6 квітня 2000 р. № 1642-III (із змінами і доповненнями). // www.kiev.rada.ua
6. Україна. Закони. Про оподаткування прибутку підприємств // Галицькі контракти. – 1998. - №47. – С. 4.
7. Момот Т.В. Вартісно-орієнтоване корпоративне управління: від теорії до

практичного впровадження. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 380 с.

8. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління / Т.С. Клебанова, О.М. Бондар, О.В. Мозенков та ін. / За ред. О.В. Мозенкова. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2003. – 272 с.

9. Євтушевський В.А. Основи корпоративного управління: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 317 с.

10. Ковалёв А.И., Привалов В.П. Анализ финансового состояния предприятия. – Изд. 5-е, перераб. и доп. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2001. – 256.

11. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. 3-тє вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2005. – 156 с.

12. Назарова Г.В. Організаційні структури управління корпораціями. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 420 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни
«Фінансова діяльність підприємств»
(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
спеціальності 7.03050401 – «Облік і аудит»)

Укладач: **ЦИГАНОК** Володимир Наумович

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 467 Р

Підп. до друку 25.06.2012 р.

Друк на ризографі

Тираж 15 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,7

Зам. № 8550

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.